

BRÜNDEL GAJAVÖLGYE

IV. ÉVFOLYAM, 3. SZÁM

2007. ÉV OKTÓBER HÓNAP

GÁRDONYI GÉZA: KEZDŐ TANÍTÓNAK

Mikor először lépsz az iskolába,
Legyen arcodon Jézus nyájassága,
Szólítsd köréd a kisgyermeket,
És simogasd meg kezeckéjüket.

S ha látsz közöttük rútat, rongyosat,
Gyermeki arccal búbanatosat:
Ismerd meg benn' a korán szenvedőt,
S öleld magadhoz és csókold meg őt!

NÉMETORSZÁGI NYARALÁS

TAVASSZAL ELDÖNTÖTTÜK, HOGY NYÁRON A NÉMETORSZÁGI JADEBA MEGYÜNK NYARALNI.

Júl. 30-án, hétfőn 22 órakor indult a busz. Éjszaka nem sokat pihentem, mert a buszon ülve kellett volna aludni. Reggel azonban sokkal jobb kedvem lett, amint megláttuk Németországot. Zöld fű, tehenek, hegyek, fenyvesek láthatóak mindenhol. 17 órakor érkezünk meg. Ferdinand bácsi, a németek képviselője a magyar zászlót lengetve, mosolyogva üdvözölt minket. Nemsokára kiderült, hogy mi egy négy-gyerekes családhoz kerültünk, akik egy farmon élnek.

Még aznap este elvittek minket a tengerhez, ahol éppen az „Ebbe”, az apály volt. Így a tenger fenekén csak lábnyomo-

kat láttunk. Másnap a fafaragó mesterhez mentünk, ahol gyönyörű fafaragványokat láttunk. Miután mindenki látta a műveit, megvendégelt minket. A kicsi szobában díszként tengerészruhákat, hajós makettek és fényképek voltak kiállítva, amiből kiderült, hogy régen hajókapitány volt a mester. Délután biciklitúrára mentünk a családdal, akiknek meglepően sok biciklijük volt, legalább 10 darab. Biciklizés közben láttuk csak igazán, milyen fantasztikusan zöld ez a vidék. Biztosan a sok csapadék hatására.

A töltéseken rengeteg birka legelt, és minden farm körül sok tehen és ló legelészett, akiket szinte egész évben éjjel-nappal kint tartanak.

Folytatás a 2. oldalon

REISE NACH JADE MIT VIELEN ERLEBNISSEN

hat zwar lange gedauert aber es hat sich gelohnt. Am 1. August sind wir in Jadeberger Ewangelischen Gemeindehaus angekommen, wo Ferdinand Emmrich der Hauptorganisator und die

deutschen Leute uns wie immer mit einer riesengrossen ungarischen Fahne und mit voller Begeisterung gewartet haben.

Folytatás a 2. oldalon

DIESES JAHR IM AUGUST WAREN DIE UNGARN WIEDER IN DEUTSCHLAND.

Es sah so aus als die Partnerschaft zwischen Jade und Bakonyánána ziemlich gut funktionieren wäre.

Seit 2002 hat unseres Dorf einen Partnerkontakt mit der Gemeinde Jade aus Norddeutschland. Jedes Jahr sind Leute unterwegs, entweder die Deutschen fahren nach Ungarn oder die Ungarn fahren nach Deutschland.

Deismal waren wir an der Reihe. 33 Leute sind anfang August mit dem Bus nach Jade losgefahren. Die Fahrt

NÉMETORSZÁGI NYARALÁS

Folytatás az 1. oldalról

A következő napra a vezetőnk strandolást ígért az Északi tenger egyik szigetén, amit nem nagyon tudtunk elképzelni mi a hideg vízben. A szigetre hajóval mentünk. Az idő jó volt, a tenger gyönyörű kék, a partról rengeteg szálerőmű integetett felénk. Útközben tízóraiztunk, és még a sirályok is segítettek ebben.

A „Sibermöwe” nagyon ügyes madár, mert röptében elkapta az ételt. Ez a mutatvány sokakat elszórakoztatott. Legnagyobb meglepetésünkre, fókákat is láttunk egy kis homokszigeten. Végre megérkeztünk és bemelegedtünk az Északi tenger vizébe, ami nem is olyan nagyon hideg. Sőt, nagyszerű élmény, ahogyan a hullámok csapkodják az embert. A parton szebbnél-szebb színű kagylót találtam, de még rákpáncélt is. Ha hűvösebb lett a parton, akkor betakartuk magunkat homokkal. Végül a dagály „hazaküldött” minket. Visszafelé már nem láttuk ezért a fókákat sem.

Szombaton Wilhelmshavenben, haditengerészeti múzeumban voltunk. Láttunk igazi torpedót, vadászrepülőgépet és első világháborús tengeralattjárót is, amit belülről is megnéztünk. Egy hadihajóba is bementünk, ahol a kormány mellett kapitánynak képzelhettük magunkat. Délután láthattuk „Ötsi” másolatát is. Este egy kerti partin vettünk részt a vendéglátóinkkal. Harmonikást, skót-dudást és egy bűvészt is meghívtak a szórakoztatásunkra.

Vasárnap szentmisén vettünk részt, ahol a lelkész gitározott és énekelt is. Számomra ezután következett a nyaralás csúcspontja, a szabadidős parkban. Láttunk ott zsiráfot, gepárdot, majmokat, oroszlánt, pingvint, zebrát, stb. és még pelikánt is simogattam. A park többi részében egy kis vidámpark működik. Ott óriáskerék, hullámvasút, vízi hullámvasút van, amit mindenki természetesen

kipróbált.

Az utolsó napon szabadprogramok voltak. Mi Bremenhavenbe mentünk kirándulni, ahol konténerszállító hajókat néztünk meg. Ezek a hajók hatalmasak, nagyon sok konténer fér el rajtuk. Több száz autó várakozik ott arra, hogy elszállítsák őket.

Hazaindulás előtt a vendéglátóink még elvittek minket a tengerhez, ahol gyönyörű naplementében csodálkozhattunk. Élményekben gazdagon indultunk haza. Az út ismét nagyon hosszú volt, de megérte.

Aki kedvet kapott, jöjjön el két év múlva megint.

Misik Mercedesz

REISE NACH JADE MIT VIELEN ERLEBNISSEN

Folytatás az 1. oldalról

Im Gemeindehaus haben sie uns empfangen wir konnten etwas essen und trinken nach der langen Reise und uns ein bisschen ausruhen. Alle waren natürlich sehr aufgeregt und froh dass wir uns einander wiedersehen konnten.

Am ersten Tag hat uns der Bürgermeister Henning Kaars in Jade empfangen wo er und unsere Gruppenleiterin Szöllösi Attiláné Klári beide gesagt haben dass es schön wäre wenn diese Partnerschaft in der Zukunft auch so weiter funktionieren könnte. Beide waren froh dass es wieder geklappt hat dass wir sie besuchen konnten.

Am Nachmittag haben wir den „Baumkaiser” aufgesucht. Er hat uns viele interessante Kunststücke aus Holz gezeigt. Eine besonderheit war die Eule was die Weisheit symbolisiert. Er hat schon 9000 Stück davon verkauft während 30 Jahren.

Am Freitag sind wir mit dem Schiff auf der Insel Norderney gefahren. Die Insel war wunderschön. Wir hatten die Gelegenheit im Nordsee zu baden manche haben es auch

getan. Die Insel ist einen sehr beliebten Kurort. Leute mit Lungenbeschwerden können da hervorragend heilen wegen des salzen Meereswassers.

Am nächsten Tag sind wir nach Wilhelmshaven gefahren. Da haben wir eine Marinemuseum besichtigt. Es war sehr interessant mit den grossen Schiffen und mit dem U-boat das im Ersten Weltkrieg noch teilgenommen hat.

Am Samstag Abend war eigentlich der Abschiedsabend. Wir sind dann in Jade gewesen wo das Gemeindehaus auch finden kann. Alle haben da reichlich gegessen und getrunken, die Organisation war hervorragend. Das Program hat mit einer Zauberer begonnen wer das Publikum fasziniert hat. Wir, also die Ungarn haben auch mit einer Vorstellung vorbereitet. Es war eine Wettbewerb, also wir haben Bilder gezeigt und die Deutschen sollten das herausfinden was das darstellen soll. Viele haben gute Antworten gegeben. Wer eine richtige Antwort gegeben hat, hat ein Stück Bonbon gekriegt, und wer die meisten

Bonbons hatte der kriegte eine CD der ungarischen Sängchor Edelweiß.

Am Sonntag haben wir an einer Gottesdienst teilgenommen in der Kirche in Jade. Dann haben wir freies Program gekriegt. Am Nachmittag haben wir noch den wohl berühmten Jadeberger Zoo und Abendteuerpark aufgesucht.

Montag haben wir den ganzen Tag frei gehabt, also die Gastgeber konnten selbstgemachte Programme veranstalten. Viele sind in die Städte gefahren um noch etwas einzukaufen.

Abend haben wir uns dann verabschiedet. Viele haben sogar geweint. Kann also glauben wie gut die Zeit da vergangen war. Es war wirklich ein grosses Erlebnis nicht nur für die die zum Ersten mal in Jade waren, sondern auch für die die schon zum Zweiten oder Dritten mal bei unseren Freunden vorbeigegangen sind.

Peter Reichardt

ABEND DER BEGEGNUNG VERTIEFT PARTNERSCHAFT ZWISSEN JADE UND BAKONYNÁNA A KÖZÖSSÉGI ESTE ELMÉLYÍTETTE A PARTNERKAPCSOLATOT JADE ÉS BAKONYNÁNA KÖZÖTT

DIE UNGARISCHEN GÄSTE SIND VOLL DES LOBES ÜBER IHRE GASTGEBER. FÜR DIE JADER BIETET DER BESUCH AUS BAKONYNÁNAN „LOKALKUNDE MITTEN IM LEBEN“.

Die Begeisterung der 35 ungarischen Gäste aus der Jader Partnergemeinde Bakonyháza ist überwältigend. Auf die Frage, was ihnen hier gut gefällt, lautet ihre einhellige Antwort: „Alles!“. Einen schöneren Dank könnten die Ungarn ihren Gastgebern nicht zollen.

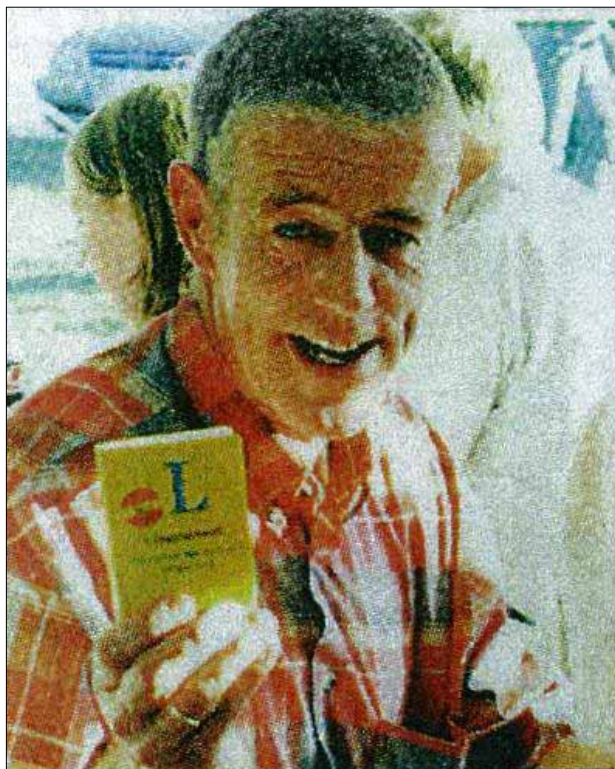
Viele der ungarischen Besucher gehören zu den deutschstämmigen Donau-Schwaben, die über Generationen hinweg ihre Sprache erhalten haben, auch wenn es in der Zeit des Kommunismus verboten war, deutsch zu sprechen und es daher an Übung mangelte. Doch obwohl kaum ein Jader ungarisch spricht,

klapte die Verständigung zwischen Gästen und Gastgebern gut.

Wenn im Bedarfsfall einer der freundlichen ungarischen Übersetzer nicht zu Hilfe eilen kann, dann wird auf Hände, Füße, Zeichenstift oder Wörterbuch zurückgegriffen.

Nordwest-Zeitung
6. august 2007

Részlet az „Észak-Nyugat“-i Jade térségi újságból

Wörterbuch hilft: Bürgermeister Henning Kaars.

Segít a szótár Kaars Henning polgármester úrnak

„DREI STROMLAND/EMS. WESER. ELBE“ CÍMMEL, HÁROMKÖTETES OLVMÁNY KÖLCSÖNÖZHETŐ A HELYI KÖNYVTÁRBÓL

Ezt az ismeretanyagot a jadei önkormányzat polgármestere, Henning Kaars ajándékozta településünknek. A kötetekből a három nagy folyó, Ems, Weser és Elba által övezett, két német tartomány, 29 kerületét és 257 városát ismerheti meg az olvasó.

Az ehhez kapcsolódó videofilm a „Falu Tö-ben” lesz látható egy későbbi időpontban.

Szerk.

ORVOSI HISZEKEGY

Hiszek az emberben.
Hiszek a mindenekefelett álló egészség lényegében,
Test és lélek boldog egységében,
Hiszek a gyógyulásban,
Minden baj legyőzésében,
Az ember örök igazában a fájdalmakkal szemben,
Hiszek egy tökéletesen működő, egészséges testben
és a nyílt lélekben,
amelyben nincs ármány, árulás és alávalóság.
Ami rossz benne, az legyőzhető.
Hiszem, hogy győzhetünk a rémség, a szenvedés,
az igazságtalan borzalmakkal szemben.
Nem hiszek a tévedésben, de tudom, hogy létezik.
Szeretem az álmokat hajszoló,
a lehetetlennel szembeálló,
reménytelenségben is bizakodó,
földhözkötttségben is szárnyaló
alkotó emberi szellemet,
S csak a tudományos gőgöt,
a butaságot üldözöm.
Ámen.

Hankiss János

AUGUSZTUS 20. – MINDEN ÉVBEN

MINDEN ÉVBEN, AMIKOR KÖZELEDDIK AUGUSZTUS 20-DIKA, AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN NAGY A KÉSZÜLŐDÉS. MINDEN HIVATALOS FÓRUMON A TERVEKRŐL BESZÉLNEK.

Sok-sok külsőség kíséri ezt a napot, amelyről a szervezők azt gondolják, hogy méltó az ünnephez. De, hogy mi az igazán méltó, azt az ünnep eredeti tartalma határozza meg! Lehet ünnepelni az ország „születésnapját”, lehet ünnepelni alkotmányt, lehet új kenyeret, és lehet kreálni még esetleg önmagában más szép tartalommal bíró eseményt, de igazi tartalom csak egy van: Szent István királyunk élete és életműve.

Minden évben, készítenek televíziós társaságok riportot az utca emberével. Megpróbálják felmérni és bemutatni, hogy milyen tartalomhoz kötik az emberek az ünnepnapot. Bizony, elgondolkodtató és sokszor elkésztető válaszokat hallunk. Sokan éppen az ünneplés külsőségeit helyezik a valódi tartalom helyébe. Sokak számára a különféle profán rendezvények, a vízi és légi parádé, de legtöbb tévesen gondolkodó számára az esti tűzijáték jelentik az ünnepet. Az egyik megkérdezett éppen a tűzijátékot jelölte meg az ünnep lényegének. Egy másik megkérdezett már hajlott az igazság felé, hogy István királyt ünnepeljük. A sok lehetetlen válasz között már szinte reménykeltő volt ez a vélemény. A riporter azonban tovább érdeklődött a miért felől. Ekkor jött a hidegzuhany: talán azért ünnepeljük, mert ő csinálta az országban az első tűzijátékot. Íme, az egyik mármár reménykeltő válasz is csak idáig jutott. Lehet rajta nevetni, vagy éppen

sírni. Tudnunk kell, a lényeg egészen más, sokkal magasztosabb, és – ha tesszük valakinek, ha nem – tele van vallásos tartalommal, mely része országunk történelmének, életének.

Minden évben emlékeznünk kell ezen a napon első királyunkra: Szent Istvánra! Ő volt az, aki népét országba rendezte, hogy élete, jövője legyen. Ezt az országot sziklaszilárd alapokra akarta építeni, és meggyőződése volt, hogy ezt a hitben tudja megtenni, krisztusi sziklára alapozva. Nehéz körülmények között, és Istenbe vetett hittel kiállt megpróbáltatások sorozatán át teljesítette felelősséggel vállalt feladatát. Minden rendeletében tükröződött az alapgondolat: Istenben biztos jövőt, népem minden tagjának! És valóban sikerült olyan országot építeni, amely kedves volt Isten előtt, és tekintély volt egész Európában. Világosan látta Szent István, hogy népének az a jó, ha ez az építkezés ilyen alapon folytatódik az ő halála után is. Amikor azonban a trón utódlásának kérdésében ez nem látszott biztosítottnak, és veszélybe került népe élete-jövője, hitének megfelelően keresett az ország népének szeretetben uralkodó erős oltalmazót. Ezt a Boldogságos Szűz Mária személyében találta meg, így neki adta át, ajánlotta fel az országot. Bármi is történik a trónviszályban, népét, annak jövőjét erőskező, szent uralkodó lábai élte. Abban a történelmi helyzetben feltétlenül igaz, de bármely korban ugyanígy: jó döntést hozott, tökéleteset cselekedett.

Minden évben, ezen a napon Szent István ünneplésében ezt a felajánlást ünnepeljük, az ünneplésben pedig lélekben

azonosulunk az ő szándékával, és örvendezünk felette. Életet nyertünk az ő döntésében Mária, Nagyasszonyunk által.

Minden évben ehhez a naphoz kötjük mindennapi életünk biztonságát szimbolizáló kenyér feletti hálaadó örvendezésünket. Hagyományosan erre az időre fejeződik be a búza aratása, és megszülethet az új lisztből az új kenyér. Ennek megáldását végeztük ezen a napon a szentmisében, és kértük Isten áldását magunkra, életünkre, becsületes munkánkra. Mindezt hálaadással tettük, hiszen megtanultuk Szent István királyunktól, hogy Isten ad nekünk igazi jövőt, és ezért folytonos hálával tartozunk neki. Legyen szent számunkra ez a mindennapi ajándék, örüljünk annak, hogy nekünk van. Egyben kérjük Istent egymásért felelős szeretettel, hogy minden embernek legyen! „Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma!”

Minden évben legyen fontos számunkra ez az ünnep, igazi tartalma szerint. Ünnepeeljük Szent István királyban az Isten gondoskodó szeretetét, és emelkedett lélekkel együk meg a megáldott új kenyérből nekünk jutó falatot.

Horváth Lajos plébános

1956

2007

Október 23.

ÍGY KEZDŐDÖTT - SO BEGINNT ES

RÉSZLETEK ZIELBAUER GYÖRGY: A „MAGYARORSZÁGI NÉMETEK ELHURCOLÁSA 1944/45” CÍMŰ DOKUMENTUM-KÖTETÉBŐL – A KOLLEKTÍV BÜNTETÉS ELSŐ ÁLLOMÁSA

2008-ban lesz 60 éve annak, hogy Bakonyánáról kitelepítettek 37 családot. Erről az eseményről szeretnénk illő módon megemlékezni. Ehhez kapcsolódóan a Gajavölgye / Bründel 2007 évi számaiban már felvettük a történéseket.

(A Bründel – Gajavölgye faluújság 2007. év június hónap, IV. évfolyam 2. számában megjelent írás folytatása.)

AZ ELHURCOLTAK

VISSZAEMLEKÉZÉSEIBŐL

„Arról volt szó, hogy két heti munkára visznek bennünket a Bácskába. Itt mindenki úgy tudta, hogy megyünk kukoricát törni, és azt is mondták, hogy vigyünk magunkkal két hétre enivalót meg meleg ruhát.”

„Es war davon die Rede, daß wir zu einer Zwei-Wochen-Arbeit in die Batschka müssen. Hier wußte es jeder so, daß wir Kukuruz brechen gehen, und man sagte uns auch, daß wir für zwei Wochen Essen und warme Bekleidung mitnehmen sollen.”

„Pécsen a Lakics istállóba vittek, odarakta a lovas istállóba, ott volt a sógorom is. Na, az fogott egy trágyaseprűt és kisöpört, mert tele volt ganéval az istálló, nem lehetett leülni a batyuval. Ott ültünk egész napokat a trágyában.”

„In Pécs haben sie un sin den Lakics-Stall gebracht, in Pferdeställe, auch mein Schwager war da. Na, der hat dann einem Mistbesen genommen und hat aufgekehrt, denn der ganze Stall war voll mit Mist, man konnte sich nicht mal hinstzen mit dem Bündel. Wir saßen da tagelang herum in dem Mist.”

„...bevagóniroztak.

Ott állt egy orosz és így számolt: ogyin, dva, tri, csetüri, így. És hetvenen mehettünk egy vagonba. Ha az ötször nem számolt bennünket, akkor egyszer se, és mégse tudta kiszámolni. Mikor készen lett, akkor bevágta ránk az ajtót, mint az állatokra, és onnan már nem volt menekülés.”

„...wir sind einwaggoniert worden. Es stand ein Russe da und der hat so gezehlt: odin, dva, tri, tschetüre und so. Und wir sind zu siebzig in einem Waggon reingegangen. Wenn der uns nicht fünfmal gezählt hat, dann kein einziggas mal, und der konnte uns doch nicht zählen. Als er fertig war, schlug er die Tür hinter unsz u, wie man das beim Vieh macht, und von da gabs' kein Entrinnen mehr.”

„Éjszaka vittek mindig, akkor mindig ment a vonat, nappal meg állt. És, hogy merre, hova vittek bennünket, nem tudtuk mi. Sírtunk, mint a kisgyerekek...”

„Die haben uns immer in der Nacht transportiert, dann ist der Zug immer gefahren, und am Tag stand er. Und wohin, in welche Richtung sie uns gefahren haben, das wußten wir nicht. Wir haben geweint wie kleine Kinder...”

„Akkor kezdődött az éhség igazán, amikor már dolgoztunk. Kaptunk naponta

60 dk kenyeret és háromszor káposztalevest...”

„Der Hunger fing dann erst richtig an, als wir schon arbeiten. Wir bekamen täglich 60 dk Brot und dreimal Krautsuppe. „

„Még az első évben, amikor a sok halálozás volt, akkor az is előfordult, hogy az ember fölkelt és a szomszédja halott volt. Tele voltak vízzel. Olyanok voltak, hogy nem is volt más rajtuk, csak a csont és bőr...”

„Noch im ersten Jahr, als so viele gestorben sind, ist es auch vorgekommen, daß man in der Nacht aufstand und der Nebenmann war tot. Sie waren voll mit Wasser. Sie waren nur Haut und Knochen und „.”

„Az utolsó két évben valamivel jobb volt a sorunk. Az élelmezés is jobb lett, erősebbek lettünk és többet tudtunk dolgozni. És végre eljött a nap, hogy szabadulunk!.....és 1949 október végén bevagóniroztak bennünket, de még akkor sem akartuk elhinni, hogy tényleg hazamehettünk...”

Folytatás a 6. oldalon

Nur mit dem Nötigsten bepackt, ängstlich, nicht wissend, wie es nun weitergehen soll, so sah man die Leute bis 1948, als sie in ihrer neuen Heimat ankamen.

Csak a legszükségesebbel felpakolva, félve, semmit sem tudva, hogyan tovább, így látta az ember a kitelepítetteket 1948-ig, az új hazájukba, Németországba érkező.

ÍGY KEZDŐDÖTT – SO BEGINNT ES

Folytatás az 5. oldalról

„In den letzten zwei Jahren ging es uns etwas besser. Die Verpflegung war besser, wir sind kräftig geworden und konnten mehr arbeiten. Und endlich ist der Tag gekommen, an dem wir gehen durften! .....In Oktober 1949 haben sie uns einwagioniert, aber wir haben immer noch nicht glauben können, daß wir nach Hause können.....”

„Úgy lopva odasúgták, hogy csúnya világ van itthon, sokat kitelepítettek. Mindenki gondolta: talán az enyimek otthon vannak, talán az enyimek is. És nem úgy volt.”

„So verstohlen hat man mir zugeflüstert,

daß es schlecht zugeht zu Hause, man hat viele ausgesiedelt. Jeder dachte: Vielleicht sind die Meinen zu Hause, vielleicht auch die Meinen. Und es war nicht so.”

„Na akkor hazajöttem és rögtön osztályidegen lettem.....Egy hónapig minden nap vittek kihallgatni .Az üzemi titkár, a párttitkár, a MADISZ- vagy mi volt akkor. Az üzemi háromszög.”

„Na, dann bin ich nach Hause gekommen und ich war sofort ein Klassenfremder. ..Einen Monat lang haben sie mich jedn Tag verhört. Der Betriebssekretär, der Parteisekretär, der MADISZ, oder was es damals gab. Das Betriebsdreieck.”

„Hát azt nem tudjuk, miért vittek el bennünket. Azért talán, mert németek voltunk. Mit tudom én. Mert voltak magyarok is. Uralban volt olyan tábor, ahol csak magyarok voltak, a mai napig nem tudom, miért voltunk ott.”

„Warum sie uns verschleppt haben, das wissen wir halt nicht. Vielleicht weil wir Deutsche waren. Was weiß ich. Denn es waren ja auch Ungarn dabei. Im Ural gab's ein Lager, da waren nur Ungarn. Ich weiß bis zum heutigen Tag nicht, warum wir dort sein mußten.”

(Folytatjuk-Vorsetzung kommt)

VÁLOGATOTT SZEMELVÉNYEK A KORABELI MAGYAR SAJTÓBÓL 1944-1948

ZIELBAUER GYÖRGY MUNKÁJA ALAPJÁN – 1996.

„Közmunkára mozgósítják a német származású munkaképes egyéneket

.....0060 számú parancsa értelmében elrendelem az összes német származású munkaképes személyek mozgósítását.

1. Minden német származású munkaképes személy mozgósítandó és jelentkezni tartozik, férfiak 17-től, nők 18-tól 30 éves korig.

5. Mindazok, akik kivonják magukat a mozgósítás alól, a háborús törvények szerint felelősségre vonatnak – Hadbíró-ság fog felettük ítélni. Ugyancsak szigorú megtorlásban részesülnek családtagjaik és büntőrsaik.

Új Dunántúl, 1944.dec. 29. 4.p.”

2.

„Kormányrendelet a svábkérdés rendezéséről

....Örömmel állapítjuk meg, hogy a rendelet alapelveiben a Szociáldemokrata Párt álláspontját valósítja meg.....

....akikről nem állapítható meg, hogy valamely hitlerista szervezet tagja volt e, mert a tagsági listák elvesztek, de a fölmerülő adatokból kiderül, hogy az ilyen szervezeteket támogatták, földbirtokai-

kat kötelesek a telepések szolgálatába állítani. Ez azt jelenti, hogy az ilyen svábok földjét szikes, vagy nehezen művelhető földekre cserélik ki, eredeti birtokait pedig a jogos igénylőknek juttatják....Szerencsés gondolatnak tartjuk, hogy a svábokat szikes földekre telepítik, mert ezáltal jelentős területek kapcsolódnak bele a mezőgazdasági termelésbe, másrészt megszűnnek a zárt sváb települések.

Népszava, 1945. június 23.(2.p)”

3.

„Megkezdődött a vidéki svábok összeköltöztetése

A Népgondozó Hivatal a vármegyei rendőrséggel karöltve.....Ez az intézkedés nagyon meg fogja könnyíteni az új telepések helyzetét, mert .....Természetesen a sváboknak nem tet-szenek az intézkedések, szabotálni is próbálják a dolgot, amennyire lehet, a rendőrség éppen ezért sok dolga akad velük.

Ú Dunántúl, 1945. augusztus 7. (2.p)”

4.

„A telepések és a svábok

...hiba volt a székelyeket és a svábokat egy házba kényszeríteni, mert....Most az

érem másik oldalát szeretnénk bemutatni.....Tény, hogy a mostani időkben sok a parlagon heverő föld és sok a dologkerülő.....Azonban azt el kell ismerni, hogy a svábság törhetetlen akarattal és minden elismerést megérdemlő szorgalommal dolgozott, termelt, kicsikarta a földből mindazt, amit az adott körülmények között egyáltalán előteremteni lehetett. Ez a szorgalom legyen mintaképe minden telepésnek, bárhonnan jött is. Földet pedig csak a kapjon, aki azt rajongva szereti, és ha kell, tíz körmével is megműveli. Akinek a föld csak játék, arra sújtson le a nemzet keze. ....

Dunántúli Népszava, 1945. szeptember 16.(4.p)”

5.

„Írók és művészek állásfoglalása a sváb kitelepítés kérdésében

A magyar szellemi élet reprezentánsai ..... felhívással fordultak a magyar társadalomhoz a svábok kitelepítésének kérdésében.....

Folytatás a 7. oldalon

VÁLOGATOTT SZEMELVÉNYEK A KORABELI MAGYAR SAJTÓBÓL

Folytatás a 6. oldalról

De legyünk tudatában annak, hogy emberségesen ez a kitelepítés a szövetségesek és a magyar kormány legjobb szándéka mellett sem oldható meg; az embertől otthonát, környezetét, faluját, házát, földjét, kenyerét, vizét emberségesen elvenni nem lehet. És ez ellen akarunk mi felszólalni és .....

Magyar Nemzet, 1946. január 18. (1.p)''

6.

„Azt a német anyanyelvűt, aki kitartott magyarsága mellett, nem dobja el a magyar demokrácia

Lelkes hangulatban folyt le a MKP pécsi járási körzeti nagygyűlése .... Krancz elvtárs még kitért a most folyó német kitelepítésre, hangoztatva azt, hogy aki német anyanyelvű, de a magyarság mellett kitartott, azt nem dobja el magától a magyar demokrácia. ....

Új Dunántúl, 1946. június 22. (2.p)''

7.

„Rajk László elvtárs nyilatkozata a sváb kitelepítéséről, a tisztogatásról

- Arról értesültünk, hogy a svábok kitelepítése kb. egy hónap óta szünetel. Mi ennek az oka? - hangzott első kérdésünk.

- Nem ért váratlanul ennek a kérdésnek a feltevése,.....június végéig a kitelepítet svábok száma már elérte a 130-135 ezret és júliusban a felállított tervünk szerint 70.80 ezer svábot kellett volna kitelepíte-

nünk. Fontos nemzeti érdek fűződik hozzá, hogy .....Meg kell várnom, amíg megkapom az amerikai hatóságoktól a kitelepítés új feltételeit. ....Ezt a súlyos helyzetet minden körülmények között meg kell oldanom,.....

Szabad Nép, 1946. július 14.(3.p)''

8.

„A kitelepítés előestéjén

Az elmúlt héten csehszlovák hivatalos helyről örömmel közölték, hogy az országból minden németet kitelepítettek. Ezzel szemben Magyarországon a kitelepítés ismeretlen okokból elhúzódott s.....Ismét megindulnak a kitelepítések, elviszik a magyar élet hitvány vámszedőit..... Erre vár az egész ország, hogy a magyar falvakban magyarok szántsanak, vessenek, arassanak. Az esti csendet magyar énekszó verje fel, magyar beszéd csengjen a fehér házak között, Magyarország a mi országunk legyen!

Új Dunántúl, 1946. november 5. (4.p)''

9.

„Kritika a sváb földosztásról

A Kis Újság hétfői száma"Kitől kapunk zöldséget?" címmel a következőt írja: „Az író könyvet ír, a rendőr őrnagy tanulja a mesterségét, ...A svábok elmentek, házuk és földjük költőknek, színészeknek, tűzoltótisztaknak, miniszteri osztályfőnököknek, szakszervezeti titkároknak, ...jutott. így olvasható ez az újságokban, s egyik azért, másik amazért kifogásolja a névsort. Arról vitatkoznak, hogy szabad e pártpolitikai érdemeket

sváb ingatlanokkal jutalmazni. Nekünk is volna egy halk kérdésünk: - Hol vannak a földművesek, a szakképzett gyümölcsstermelők a telepések névsorában? Helyes volt e elfeledkezni arról, hogy ezek a falvak, amelyeken most a nagy osztozkodás folyik, eddig Budapest zöldséges kertjei és gyümölcsös telepei voltak? Vajon jövőre az író, a színésznő, a politikai nyomozó és a sofőrje fogja szállítani Budapest piacaira a friss zöldséget? Aligha!

Magyar Nemzet, 1946. november 19.(5.p)''

10.

„A Dunántúlra települők keserves sorsa

Június közepén kb. 130 családból álló áttelepülő csoport indult el Dunántúlra, hogy elfoglalja a kitelepített sváboknak a helyét. A csoportot Hőgyész községbe irányították. ...Mivel helyet nem kaphattak, a csoport választhatott, hogy Murga, Felsőhána, vagy Tevel községbe akar települni.....Még ittlévő svábok házába szállásolták el őket. A svábokkal egy fedél alá került magyarok közösen dolgoztak,.....Ez a helyzet természetesen nem biztosította ottani megélhetésüket. Sorozatosan jelentkeztek a visszatelepülésre. S támogatás helyett a még mindig ott lévő svábok reakciós gáncsolásait voltak kénytelenek eltűrni. Ideje lenne már, ha a svábokat végre egyszer kitelepítenék, a dunántúli közhivatalokat is megtisztítanák a sváb reakciótól. A magyar kormányának kötelessége lenne az áttelepülő családoknak tett ígéreteit betartani és őket minden eszközzel támogatni.

Viharsarok, 1946.dec.12.(1.p)''

VERLORENE HEIMAT: AZ ELVESZÍTETT HAZA

Noch oft erfüllen uns Gedanken
durcheilen Zeiten, Räume, Schranken,
wenn tief in unserem Innern der Heimat Stimme ruft.

Von Haus und Hof vertrieben,
ist nichts uns mehr geblieben,
nicht mal der Blick von fern und nicht der Heimat Luft.

Allein die Erinnerung konnt' man uns nicht nehmen,
ja sie entfacht noch heute oft ein Sehnen,
da sie in unserer Seele Grund für immer bleibt besteh'n.

So haben wir viel verloren,
es aber dennoch fest geborgen,
denn tief in unseren Herzen, kann Heimat nie vergeh'n.

Auch nach über fünfzig Jahren
konnten die Heimatliebe wir bewahren,
trotz turbulentem Zeitenlauf.

Ein anderes Leben hat begonnen,
vieles kam und ist zerronnen,
aber der Heimat Ruf, hörte niemals auf.

Mal wie ein Licht aus weiter Ferne,
mal wie das der hellsten Sterne,
so blieb in uns der Heimat heller Schein.

Doch was wir als Heimat einst gekannt,
ist alles längst in fremder Hand
und heute weiß von damals-nur unser Herz allein.

FERIENLAGER IN BAKONYNÁNA – NAPKÖZIS TÁBOR

DIE BAKONYNÁNAER SCHULKINDER KONNTEN IM SOMMER ZWEI WOCHEN NÜTZLICH IM ALS DIE BAKONYNÁNAER NATIONALITÄTEN GRUNDSCHULE ORGANISIERTEN FERIEENLAGER VERBRINGEN. ES DAUERTE VON 25. JUNI BIS 06. JULI MIT ABWECHSLUNGSREICHEN PROGRAMMEN, DIE BETEILIGUNGSgebÜHR WAR 200.- FT.

Die anderen Kosten wurden durch die Gemeinde, und die zweite Woche durch die Deutschen Nationalitäten Selbstverwaltung aus Bewrbung für dieses Ziel erhaltenes Geld finanziert.

Während der zwei Wochen hatten sie die Möglichkeit, die Sehenswürdigkeiten in Zirc kennen zu lernen. Sie machten Ausflug in dem malerischen Porvacsesznek. Sie machten eine Busfahrt nach Tata, wo sie das Deutsche Nationalitätenmuseum besichtigten und neue Informationen aus dem Leben der Ungarndeutschen bekommen. Sie nahmen mit großer Interesse an den handwerklichen Programmen an: sie flochten Körber, sie backten Lebkuchen und sie basteten alte Spielzeuge aus Maisstroh. Sie brachten die selbstgebastelten Sachen mit großer Freude nach Hause. Auch die Sportfans konnten gute Programme für sich finden.

Wir hoffen, dass sie an den interessanten Programmen aktiv

Mézeskalácsot sütnek a gyerekek

teilnehmen konnten und mit vielen Erlebnissen bereichert wurden.

Fr. Simon

A BAKONYNÁNAI NÉMET NEMZETISÉGI ÁLTALÁNOS ISKOLA SZERVEZÉSÉBEN NAPKÖZIS TÁBORBAN TÖLTHETTÉK HASZNOSAN A NYÁRI SZÜNIDŐ KÉT HETÉT AZ ÉRDEKLŐDŐ ISKOLÁSOK. A június 25-től, július 6-ig tartó, változatos programokon részvételi díj tanulónként 200 forint volt. Az ezen felüli költségeket az első héten a Bakonyánai Önkormányzat finanszírozta, a második héten pedig a Német Kisebbségi Önkormányzat, az erre a célra nyert pályázati pénzből.

A két hét folyamán lehetőség nyílt Zirc nevezetességeinek megismerésére. Kiránduláson vehettek részt Porvacseszneken és Tatán, ahol a Német Nemzetiségi Múzeum megtekintésével sok érdekes információval gazdagodtak a tanulók. Nagy érdeklődés övezte a helyben lévő kézműves foglalkozásokat. Kosarat fontak, mézeskalácsot sütöttek és népi játékokat készítettek csuhéból. Nagy öröm és sikerélmény volt a gyerekek számára, hogy a maguk alkotta tárgyakat hazavihették. A programok között találhattak kedvükre valót a sportolni vágyók is.

Az érdeklődés ugyan különböző volt az egyes napokon, hiszen szabadon lehetett válogatni a programok közül, de úgy gondoljuk, ha csak a tanulók egy részét sikerült aktívvá és érdeklődővé tenni, már megérte.

Látogatóban a tatai "Országos Német Nemzetiségi Múzeumban

A szervezők

TÁBOROZÁS SZILVÁSVÁRADON

2007. JÚLIUS 22-27-E KÖZÖTT A DUDARI ÁLTALÁNOS ISKOLA TÁBOROZÁST SZERVEZETT SZILVÁSVÁRADRA, MELYHEZ CSATLAKOZOTT A BAKONYNÁNAI ISKOLA.

A tábor színhelyének kiválasztásakor cél volt, hogy tanulóink eljuthassanak Magyarországon olyan tájegységeibe, melyet valószínűleg kevés család tudna megmutatni gyermekeinek. Így a szervezők ebben az évben Észak-Magyarország, azon belül Szilvássvár és környékének bebarangolását tűzték ki úti célul.

Július 22-e reggelén 45 dudari, 17 bakonynána diákkal és 6 kísérelővel a „fedélzetén” elindult velünk az autóbussz Budapest irányába. Onnan a szilvássvárad Kalandtáborba – egri átszállással – vonattal jutottunk el.

A hosszú utazás után, melyet a közel 40 Celsius fokos hőség alaposan megnehezített, fáradtan, de várakozással telten vettük birtokunkba a szállást. De ezzel az első napnak még nem volt vége! A szobák elfoglalását követően túravezetőnk, Józsi bácsi, aki a gyerekek körében nagy tekintélyt vívott magának szakmai tudásával és jó pedagógiai érzékével, kalauzolásában megismerkedhettünk a település látnivalóival.

A második nap, hétfő ijászattal kezdődött, délután pedig lovaglással folytatódott. Gyönyörű szép lipicai lovakon próbálhattuk ki, milyen érzés nyeregben utazni! Majd este következett a táborozás talán legizgalmasabb programja, az éjszakai bártorságtúra! Azaz túra a sötét erdőben Szilvássvár fölé emelkedő kilátóhoz, erős hegyi menetben. Józsi bácsi kemény tempót diktált, bizony nehéz volt vele lépést tartani. Éjjel fél kettőkor értünk vissza a táborba, és mondhatom fürdés után azonnal álomba zuhantunk.

Kedden a Szalajka-völgybe kirándultunk. A felfelé vezető utat kisvasúttal tettük meg. Felkapaszkodunk egy ősemberbarlangba, sétáltunk a Glória-tisztáson, megnéztük a Szalajka-vízesést, melyben a száraz nyár miatt, sajnos alig folyt víz, de így is szép látványt nyújtott. A túra során Józsi bácsitól tudtunk meg állatokról, növényekről, természetvédelemről, a tájegységről sok hasznos információt. A gyermekek érdeklődve hallgatták őt, melyet az is mutat, hogy számtalan kérdést intéztek hozzá. A nap további részében a táborban „élőcsocsó” bajnokságot rendeztünk.

Szerdán Egerbe kirándultunk. „Bevettük” a várat, sétáltunk Dobó Istvánról elnevezett téren, megnéztük Eger nevezettségait, a legmerészebbek pedig a Mínaertbe is felmáztak.

Csütörtökön a világörökség részévé nyilvánított Aggteleki Nemzeti Park legfőbb látnivalóját, a Baradla-barlangot látogattuk

meg. Egy órás cseppkőbarlangtúrán vettünk részt. A csodás cseppkőek mindenkit elvarázsoltak. A barlang belsejében élénk táruló látvány lenyűgöző volt.

A tábor pénzügyi tervezésénél anyagi forrásként több szervezethez beadott pályázatunk kedvező elbírálására számítottunk. Sajnos július elején derült ki, hogy az egyik pályázatunkat érvénytelennek minősítették, így a tábor költségvetéséből jelentős összeg hiányzott. A tábort viszont semmiképpen sem szerettük volna lemondani, nagy csalódást okozva ezzel a gyermekeknek! A hiányzó összeg előteremtéséhez cégeket, szervezeteket kerestünk meg. Mindenki a lehetőségeihez képest segített!

A gyermekek nevében is köszönetet szeretnék mondani többek között a Bakonynána Oktatási, Kulturális és

A gyerekek a táborban nagyon jól érezték magukat

Sportalapítványnak, a Bakonynána Községi Önkormányzatnak, a bakonynána iskola Szülői Munkaközösségének, Kerner Zoltánnak és feleségének, akik idejüket, üzemanyagukat nem sajnálva el- és hazaszállították csomagjainkat. További támogatóink: Ágbútor Kft., Ihász Tüzép, Chio Chips, Bors TEFU Kft., Folfá Dudar, Zirc és Vidéke Takarékszövetkezet, Meszesi László, Osgyán Tibor.

Meszesiné Friedrich Krisztina

ELKÉSZÜLT!

ELKÉSZÜLT A „MÁRIA-FÜLKE”. MINT ARRÓL MÁR KORÁBBAN BESZÁMOLTUNK, A HAGYOMÁNYŐRZŐ EGYESÜLET KEZDEMÉNYEZÉSÉRE, SZORGOS KEZEK RESTAURÁLTÁK A MÁRIA SZOBROT.

A „Szőlőkapu” irányában található „Mária-fülke” és „Szent Vendel-fülke” felújítása igencsak szükségessé vált. Első lépcsőben a „Mária-fülke” és szobor felújítását sikerült elvégezni. Turner József, helyi kőműves, Sashalmi Ferenc, Szakács László „restaurátorok” és az „önkormányzati fiúk” munkájának köszönhetően, gyönyörködhetünk és róhatjuk le kegyeletünket újból, az elődeink által, kegyeletből állított emlékhelyen.

Sné

MEGJELENT ! CD ÉS RECEPTEFÜZET

MEGJELENT A BAKONYNÁNAI HAGYOMÁNYÓRZÓ ÉS SZÁRMÁZÁSKUTATÓ EGYESÜLET EDELWEIS DALKÖRÉNEK ELSŐ CD-JE.

A lemez, ebben a rövid válogatásban, a dalkör elmúlt hat éves munkáját tükrözi, tíz darab német- és sváb nyelven előadott dalban. A lemez címe, az egyik dal kezdősora alapján:

„Grüß das Dörflein mien, ...” (Üdvözöld kicsiny falumat,..).

Sné

MEGJELENT A „SCHWÄBISCHE SPEISEN AUS NANNAU / RÉGI SVÁB ÉTELEK BAKONYNÁNÁRÓL” CÍMMEL, AZ ELSŐ, KÉT- NYELVŰ, 29 RECEPTE TARTALMAZÓ RECEPTEFÜZET.

A füzet szerkesztőinek nem volt szándékában megjelentetni nagy számban, régi és helyi jellegű recepteket amelyek, már korábban is megjelentek több alkalommal nyomtatásban. Elsősorban arra törekedtek ebben a kiadványban, hogy a már szinte feledésbe ment, és nyomtatásban még meg nem jelentetett ételféleségeknek adjanak helyet. E füzetben keresztül is kaphat az érdeklődő némi benyomást arról, hogy hogyan éltek elődeink kb. a XX. század közepéig, mit ettek a dolgoz napokon, vagy mi volt a menü egy lakodalomban.

Köszönjük mindazok támogatását, akik bármilyen formában hozzájárultak ahhoz, hogy ez a helyi sajátosságokat tükröző receptfüzet megjelenhessen.

Sné

A receptfüzet megvásárolható a Polgármesteri Hivatalban, 300 Ft-os áron, amely összeg a Hagymányörző Egyesületnek lesz átutalva.

Schwäbische Speisen aus Nannau

Régi sváb ételek Bakonyánáról

BŐVÜLŐ SPORTÉLET BAKONYNÁNÁN

2007. NYÁR VÉGÉTŐL IMMÁR EGGYEL TÖBB BAKONYNÁNAI FUTBALLCSAPATNAK SZURKOLHATUNK.

A női csapat a Zirc térségi női bajnokságban szerepel. Csapatvezető: Varga László.

A nagypályás felnőtt csapat Veszprém Megyei 4/A osztályban szerepel.

Csapatvezető: Kropf Miklós

A nagypályás tartalék (B) csapat Veszprém Megyei 4/B osztályban szerepel.

Csapatvezető: Mészáros Zsolt

Az 1997. január 1. után születettek szintén keresztpályás Zirc térségi bajnokságban első alkalommal indultak.

Csapatvezető: Valler Ervin

Minden csapatunknak fokozza az eredményességét a helyszíni biztatás, ezért várjuk a nézőinket!

A csapatok sorsolásai Bakonynána honlapján megtalálhatók!

A játékosoknak sérülésmentes, sikerekben

gazdag bajnoki évet, a csapatvezetőknek munkájukhoz kitartást kívánunk!

SE elnökség

VÁRHATÓ PROGRAMOK A KÖZELJÖVŐBEN

Október 06. és október 13. Őszi kirándulás
 Október 13. Kerékpártúra Alsóperébe (Dudari Ált. Isk. szervezésében)
 Október 14. 14 órakor: Idősek napja
 Október 20. Országos szemétygyűjtési akcióhoz való csatlakozás
 November 9. Lampionos felvonulás
 December 2. Egyházzenei énekes találkozó
 December 5. Mikulásnap
 December 16. Falukarácsony és vásár
 December 21. Karácsonyi ünnepély

A BORÍVÓ TÍZPARANCSOLATA

1. Bort sohase igyál éhgyomorral!
2. Ivás előtt ne egyél édes ételeket!
3. Ügyelj a borfajták hőmérsékletére!
4. Bort mindig megfontoltan, lassan igyál!
5. Apró kortyokban élvezd a bor zamatát!
6. A nemes borokat csak tisztán igyad!
7. Tarts mértéket a borivásban!
8. Jobban ízlik a bor, ha közben eszel is!
9. Szeresd, de légy erősebb a bornál!
10. Gondolj arra egy pillanatra, mennyi nehéz, verejtékes munka van egy pohár magyar borban!

ANYAKÖNYVI HÍREK LAPZÁRTÁIG**SZÜLETÉS:**

Folli Dorka Panna 2007. június 20.
 szülők: **Folli Veronika** szül.: **Csizmadia Veronika és Folli Tamás**
Svéd Olivér 2007. július 15.
 szülők: **Svéd Zoltánné** szül.: **Fürst Éva és Svéd Zoltán**
Szilizlicsenkó Boglárka 2007. május 31.
 szülők: **Szilizlicsenkó Józsefné** szül.: **Kiss Erzsébet és Szilizlicsenkó József**
Sleider Dániel 2007. július 27.
 szülők: **Sleider Tamásné** szül.: **Hubay Erzsébet és Sleider Tamás**
Bakk Attila 2007. augusztus 03.
 szülők: **Simon Ágnes és Bakk Attila**
Nagy Dzszenifer 2007. augusztus 07.
 szülők: **Nagy Tamásné** szül.: **Nagy Erika és Nagy Tamás**
Árvai Georgina 2007. augusztus 12.
 szülők: **Bierbaum Gabriella és Árvai János**
Zima Benjamin 2007. augusztus 29.

szülők: **Zima Bernadett és Valler Imre****Gratulálunk!****HÁZASSÁGKÖTÉS:**

Előző számunk megjelenése óta nem volt házasságkötés településünkön.

ELHALÁLOZÁS:

Hegedűs Mátyásné	2007. május 22.	élt: 82 évet
Turner Zoltánné	2007. július 13.	élt: 77 évet
Juhász György	2007. szept. 25.	élt: 77 évet

Nyugodjanak békében!

„ŐSZINTÉN BEVALLOM:**KELLEMESEN CSALÓDTAM EBBEN A KUPÁBAN!”**

NAGY SIKERT ARATOTT AZ ELSŐ ALKALOMMAL MEGRENDEZÉSRE KERÜLŐ BAKONYNÁNA KUPA. A TORNÁN A TERVEZETT TÍZZEL ELLENTÉTBEN „CSAK” KILENC CSAPAT VETT RÉSZT, ÁM A HANGULAT ÍGY IS REMEK VOLT.

Az előkészületek során kérdésessé vált, vajon elkészül-e az öltöző, de szerencsére minden rendben ment, a pályát a lányok és a vállalkozó kedvűek kitakarították, az öltöző felújítása is befejeződött.

A nagy napon már csak az utolsó simításokat végezték el a szervezők. A csapatok lassan megérkeztek, kezdetét vette a Kupa. A lányok első körben 2 csoportban mérték össze tudásukat. Láthattunk nagy eséseket, szép passzokat, és remek összjátékot is. Miután a mérkőzések lezajlottak, a 11-es rúgó bajnokság következett. Itt az oroszlányi Budai Bianka bizonyult a legjobbnak. Közben az ebéd is elkészült, a helyosztók alatt már lehetett falatozni, a pálya többi részén, pedig a kicsik próbálgatták szárnyaikat. Az újabb meccsek után a szervezők hozzáláttak az összesítéshez, majd kihirdették az eredményt. A harmadik helyet Csetény, a másodikat Zirc csapata szerezte meg, míg az abszolút győztes Ajka/Padragkút lett. (A hazai csapat az ötödik helyet harcolta ki magának.) Kiosztották még a gólkirály és a legjobb mezőnyjátékos címet is. A gólkirály a zirci Szóka Orsolya, míg a legjobb mezőnyjátékos a hazai Hegedűs Gabriella lett.

A kupák és egyéb jutalmak kiosztása után Martinek János olimpiai és világbajnok osztotta meg az érdeklődőkkel sikerének titkát. A résztvevők közben hazaindultak, és megígérték: Jövőre, Ugyanitt, Veletek!

Patonai Kata

TESTBESZÉD, AVAGY A SZEMÉLYES TALÁLKOZÁS EGY MÁSIK EMBERREL

A testbeszédet minden rendű és rangú ember alkalmazhatja, aki jobban meg akarja érteni az élet egyik legkomplexebb eseményét - a személyes találkozást egy másik emberrel.

(Allan Pease)

A LÁB MINT VÉDŐKORLÁT

A kar mint védőkörlet-gesztusokhoz hasonlóan, a keresztbe vetett láb is negatív vagy védekező magatartást jelez.

A keresztbe vetett láb számára két alapvető ülés mód létezik: a szabályszerű lábkeresztezés és a térdén keresztbe átvett lábpozitúra. Amikor a lábkeresztezés karkeresztezéssel párosul, az illető kivonta magát a beszélgetésből. Nőknél világszerte használatos pozitúra ez, különösen, ha elégedetlenségüket nyilvánítják ki férjükkel, vagy barátjukkal szemben.

Szabályszerű lábkeresztezés

Elégedetlenséget kinyilvánító nő

Térdén keresztben átvett lábtartás

E lábkeresztezés vitatkozó vagy versengő magatartást jelez. Kemény, hajthatatlan vitapartnerek gyakran szorító kapocsként átfogják egyik vagy mindkét kezükkel keresztben átvett lábukat. Ez az erős kezű makacs egyéniség ismertetőjele, akinek az ellenállását csak különleges eljárással lehet megtörni.

„Lábkulcs” Mindkét kéz átkulcsolja a lábat.

Lábkeresztezés álló helyzetben

A legtöbb ember ebben a testhelyzetben áll, ha ismeretlen vagy alig ismert egyének közé kerül. Érdekes módon, a szorosan rögzített kar és lábpozitúrát használók arckifejezése lehet ugyan teljesen feszültségmentes, csenghet a

Védekező álló helyzet

A feszültség feloldódásának folyamata:

1. Védekező helyzet, keresztbe tett kar és láb
2. A lábkeresztezés megszűnik, a két lábfej semleges helyzetben egymás mellé kerül
3. A karkeresztezésben felül levő kar kimozdul helyéről, beszéd közben a tenyér is elővillan.
4. Az összefonott karok szétnyílnak, az egyik gesztikulál, vagy csípőre, vagy pedig zsebbe kerül.
5. Az ember jobb vagy bal lábára dől, a másikat előretolja.

Zárt testtartás (zárt magatartás)

Nyitott testtartás (nyitott magatartás)

Érdekes megfigyelni a különbséget a védekező testtartás és a didergő ember testhelyzete között. Először is, ha valaki melegíteni akarja a kezét, inkább a hónaljába, mint a könyöke alá dugja.

„Didergő ember”

A bokakulcsolás gesztusa

A gesztus negatív magatartás, érzelem, idegeség vagy félelem elfojtását jelenti.

A bokakulcsolás férfi változata

A bokakulcsolás női változata

A láb átkulcsolása

Ez a gesztus szinte kizárólag a nők sajátja. E gesztus megjelenésével biztosra vehető, hogy a nő elvont értelemben remeteségbe vonult csiga módjára behúzódtott a házába.

Allan Pease

(A következő rész: Közkezdvelt gesztusok és tevékenységek)

VICCEK – WITZKISTE

Gyógyfürdőben

- Mondja, jó ez a víz izületi gyulladásra?
- Biztosan, én is ettől kaptam.

*

Vacsora

- A férj megdicséri feleségét:
- Édesem, ma különösen jól sikerült a gombapaprikás. Honnan szerezted ezt az új recept-

tet?

- Egy detektívregényben olvastam, szívem!

*

Der gewässerte Wein

- Tipfl: - Unser Nachbar ist ein Zauberer.
- Zipfl: - Wieso wissen'S denn das?
- Tipfl: - Er hat heute drei Hektoliter gelesen und schenkt jetzt vier Hektoliter aus!

- BRÜNDEL - GAJAVÖLGYE -

DEUTSCHE MINDENHEITER
SELBSTVERWALTUNG NANNAU
BAKONYNÁNA KÖZSÉGI
ÖNKORMÁNYZAT
SZERKESZTETTÉK:

SIMONNÉ RUMMEL ERZSÉBET,
FÜRST GÁBOR.

ELÉRHETŐSÉGÜNK: 8422 BAKONYNÁNA
ALKOTMÁNY UTCA 3.

Telefonszám: 88/587 320
Fax: 88/488 013

E-mail: bnanaonk@invitel.hu
lisil.bnana@gmail.com
gabor.furst@invitel.hu

AZ INTERNETEN SZÍNESBEN IS
ELÉRHETŐEK VAGYUNK!
www.bakonynana.hu